

§ 20a
Operátor trhu

- (1) Operátor trhu je akciová společnost založená státem, jejíž akcie znějí na jméno.
- (2) Akcie operátora trhu vlastní stát nebo provozovatel přenosové soustavy.
- (3) Operátor trhu musí mít ke své činnosti licenci podle § 4 odst. 1 písm. b) bodu 7. Operátor trhu ani právnické osoby, v nichž má operátor trhu majetkový podíl, nesmí být držitelem jiné licence uvedené v § 4. Členem statutárního orgánu, členem dozorčí rady nebo vedoucím zaměstnancem operátora trhu nemůže být fyzická osoba, která je současně členem statutárního orgánu nebo zaměstnancem držitele licence uvedené v § 4 odst. 1 písm. a) a písm. b) bodech 2 až 6 a 8 a v § 4 odst. 1 písm. c).
- (4) Operátor trhu je povinen
 - a) organizovat krátkodobý trh s plynem a krátkodobý trh s elektřinou a ve spolupráci s provozovatelem přenosové soustavy vyrovnávací trh s regulační energií,
 - b) vyhodnocovat odchylky za celé území České republiky a toto vyhodnocení předávat jednotlivým subjektům zúčtování a provozovateli přenosové nebo přepravní soustavy,
 - c) na základě vyhodnocení odchylek zajišťovat zúčtování a vypořádání odchylek subjektů zúčtování, které jsou povinny je uhradit,
 - d) informovat provozovatele přenosové soustavy, provozovatele přepravní soustavy a provozovatele zásobníků plynu nebo provozovatele distribuční soustavy o neplnění platebních povinností účastníků trhu a subjektů zúčtování vůči operátorovi trhu,
 - e) zpracovávat a zveřejňovat měsíční a roční zprávu o trhu s elektřinou a měsíční a roční zprávu o trhu s plynem v České republice,
 - f) zpracovávat a předávat ministerstvu, Energetickému regulačnímu úřadu, provozovateli přenosové soustavy a provozovateli přepravní soustavy alespoň jednou ročně zprávu o budoucí očekávané spotřebě elektřiny a plynu a o způsobu zabezpečení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou elektřiny a plynu,
 - g) zajistit ochranu chráněných informací,
 - h) zpracovávat podklady pro návrh Pravidel trhu s elektřinou a Pravidel trhu s plynem a předávat je ministerstvu a Energetickému regulačnímu úřadu,
 - i) zajišťovat a poskytovat účastníkům trhu s elektřinou nebo plynem skutečné hodnoty dodávek a odběrů elektřiny nebo plynu a další nezbytné informace související s vyúčtováním dodávek a odběrů elektřiny nebo plynu a s právem zákazníka na změnu dodavatele,
 - j) zpracovávat a po schválení Energetickým regulačním úřadem zveřejňovat obchodní podmínky operátora trhu pro elektroenergetiku a pro plynárenství způsobem umožňujícím dálkový přístup,
 - k) zajišťovat v součinnosti s provozovateli distribučních soustav zpracovávání typových diagramů dodávek, a to na základě údajů od provozovatelů distribučních soustav,

- l) na základě údajů předaných provozovatelem přenosové soustavy nebo provozovatelem přepravní soustavy zajišťovat zúčtování a vypořádání regulační energie nebo vyrovnávacího plynu včetně zúčtování při stavech nouze,
- m) účtovat odděleně za činnosti vykonávané v elektroenergetice a v plynárenství,
- n) uzavřít smlouvu o zúčtování odchylek a umožnit obchodovat s elektřinou nebo plynem na jím organizovaných trzích každému, kdo o to požádá a splňuje obchodní podmínky operátora trhu pro elektroenergetiku nebo obchodní podmínky operátora trhu pro plynárenství,
- o) v případech podle § 12a oznamovat dodavateli poslední instance registrační čísla odběrných míst zákazníků a jejich předávacích míst,
- p) sledovat množství skladovaného plynu v jednotlivých zásobnících plynu a jejich kapacitu a bilanci služby přeshraničního využití zásobníku plynu, pokud ji provozovatel zásobníku poskytuje,
- q) zpracovávat statistiku dovozu plynu ze zahraničí a jeho vývozu do zahraničí, a statistiku zákazníků, kteří změnili dodavatele plynu,
- r) zpracovávat a předávat ministerstvu a Energetickému regulačnímu úřadu alespoň jednou měsíčně zprávu s vyhodnocením dodávek a spotřeb plynárenské soustavy včetně vyhodnocení dovozu plynu do České republiky a vývozu plynu z České republiky,
- s) zpracovávat měsíční bilance o plnění bezpečnostního standardu dodávek plynu a předávat je ministerstvu a Energetickému regulačnímu úřadu,
- t) zpracovávat a vést evidenci výroben elektřiny, kterým provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatel přepravní soustavy nebo provozovatel distribuční soustavy stanovil termín a podmínky připojení, a poskytovat evidované údaje ministerstvu a úřadu,
- u) hradit výrobcům elektřiny zelený bonus a aukční bonus na elektřinu z obnovitelných zdrojů, druhotných zdrojů a vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla,
- v) hradit povinně vykupujícímu rozdíl mezi výkupní cenou a hodinovou cenou a cenu za jeho činnost,
- w) hradit výrobcům tepla zelený bonus na teplo, výrobcům tepla z neobnovitelného zdroje bonus k transformaci výroby tepla a výrobcům biometanu zelený bonus na biometan,
- x) vydávat záruky původu energie, zajišťovat jejich evidenci včetně jejich převodů, uplatnění, vyřazení a zrušení v elektronické podobě a uznávat záruky původu vydané v zahraničí a zahrnovat záruky původu, jejichž platnost skončila, do výpočtu zbytkového energetického mixu,
- y) zpracovávat na základě požadavku ministerstva nebo Energetického regulačního úřadu analýzy týkající se budoucí očekávané spotřeby elektřiny a plynu, vývoje trhu s elektřinou a plynem, způsobů zabezpečení dodávek elektřiny a plynu a rozvoje zdrojů,
- z) účastníkům trhu, kteří mají podle čl. 8 Nařízení o velkoobchodním trhu s energií povinnost oznamovat Agentuře transakce na velkoobchodních trzích s energií, poskytovat na základě smlouvy údaje z evidence o jejich obchodních transakcích včetně příkazů z obchodování, a to nejpozději ke dni vzniku vykazovací povinnosti podle Nařízení o velkoobchodním trhu s energií,

- aa)** sestavovat a zveřejňovat zbytkový energetický mix, který reprezentuje celkovou roční skladbu zdrojů energie při spotřebě elektřiny v České republice,
- bb)** na základě údajů předávaných ministerstvem pravidelně aktualizovat seznam provozovatelů čerpacích stanic, vlastníků výdejních jednotek a provozovatelů dobíjecích stanic, v rozsahu nezbytném pro plnění svých povinností podle tohoto zákona, [zákona o podporovaných zdrojích energie](#) a [zákona o ochraně ovzduší](#), poskytnutých ministerstvem podle [zákona o pohonných hmotách](#), a v rámci vedení seznamu
1. evidovat informace o množství pohonných hmot použitých v dopravě,
 2. evidovat informace na základě údajů pravidelně předávaných Celní správou České republiky o množství biopaliv, které bylo uvedeno do volného daňového oběhu pro dopravní účely nebo dodáno na daňové území České republiky pro dopravní účely v pohonných hmotách uvedených do volného daňového oběhu v jiném členském státě Evropské unie,
 3. evidovat informace o množství elektřiny, která byla spotřebována v dobíjecí stanici pro dopravní účely a doložena uplatněnými zárukami původu prokazujícími původ této elektřiny z obnovitelného zdroje energie,
 4. evidovat informace o množství elektřiny, která byla vyrobena a spotřebována pro dopravní účely přímo v odběrném místě, ve kterém je připojena dobíjecí stanice, bez využití přenosové nebo distribuční soustavy,
 5. evidovat informace o množství biometanu, který byl spotřebován v čerpací stanici nebo výdejní jednotce a doložen uplatněnými zárukami původu prokazujícími původ tohoto biometanu z obnovitelného zdroje energie,
 6. evidovat informace o množství biometanu, který byl spotřebován v čerpací stanici nebo výdejní jednotce bez využití plynárenské soustavy včetně informací a dokladů o surovinách využitých pro výrobu tohoto biometanu,
- cc)** poskytovat nebo zpřístupňovat registrovanému účastníkovi trhu s elektřinou naměřené a vyhodnocené údaje o dodávkách a odběrech elektřiny se zohledněním sdílené elektřiny,
- dd)** poskytovat datovému centru informaci o přiřazení dodavatele elektřiny, subjektu zúčtování a provozovatele distribuční soustavy k předávacím místům přiřazeným do skupiny sdílení.
- (5)** Operátor trhu je dále povinen
- a)** na vyzvu ministerstva zahájit činnosti jménem České republiky a na její účet dodávat subjektům zúčtování nebo od nich odebírat za úplaty plyn, a to v případě, že Česká republika na základě přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího opatření na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu²¹ přijme nebo poskytne mezinárodní pomoc v krizových situacích v plynárenství; toto není považováno za obchod s plynem,
- b)** na základě rozhodnutí ministerstva vyplácet finanční kompenzace nepřímých nákladů podle zákona upravujícího podmínky obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů,

- c) v rozsahu stanoveném ve smlouvě o vyrovnávacím režimu administrovat a vyplácet úhradu vyrovnávací platby podle zákona o opatřeních k přechodu České republiky k nízkouhlíkové energetice a plnit své případné další povinnosti podle smlouvy o vyrovnávacím režimu.
- (6) Operátor trhu má právo
- a) na údaje nezbytné pro plnění svých povinností od subjektů zúčtování a registrovaných účastníků trhu s elektřinou nebo trhu s plynem a údaje nezbytné pro zpracování zprávy o budoucí očekávané spotřebě elektřiny a plynu a o zabezpečení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou elektřiny a plynu,
- b) na naměřené a vyhodnocené údaje od provozovatele přenosové soustavy a provozovatele přepravní soustavy a provozovatelů distribučních soustav a zásobníků plynu a další údaje nezbytné pro plnění svých povinností,
- c) zrušit registraci subjektu na zúčtování, který neplní platební povinnosti vůči operátorovi trhu,
- d) vyžadovat od plynárenských podnikatelů a obchodníků s plynem údaje pro zpracování bilancí,
- e) vyžadovat od plynárenských podnikatelů a obchodníků s plynem jednou až dvakrát ročně údaje ke zpracování kontrolního hodinového odečtu dodávek a spotřeb plynárenské soustavy,
- f) vyžadovat od zákazníků s roční spotřebou plynu vyšší než 400 tis. m³ a od obchodníků s plynem informace o změnách dodavatele plynu,
- g) vyžadovat od plynárenských podnikatelů a obchodníků s plynem údaje o kapacitách a výkonech jednotlivých částí plynárenské soustavy České republiky,
- h) na úhradu složky ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů podle [zákona o podporovaných zdrojích energie](#) od účastníků trhu s elektřinou,
- i) na naměřené a vyhodnocené údaje o dodávkách a odběrech elektřiny a naměřené a vyhodnocené údaje o dodávkách a odběrech elektřiny se zohledněním sdílené elektřiny v předávacích místech přiřazených do skupiny sdílení od datového centra,
- j) na úhradu ceny za činnosti operátora trhu a poplatku na činnost Energetického regulačního úřadu od provozovatelů distribučních soustav, provozovatele přepravní soustavy a provozovatele přenosové soustavy.
- (7) Operátor trhu má právo po schválení ministerstvem vykonávat další činnosti, jejichž ceny nepodléhají regulaci.
- (8) Operátor trhu vede evidenci využití obnovitelných zdrojů energie v dopravě.
- (9) Operátor trhu zpracovává a předává ministerstvu alespoň jednou ročně zprávu o dosaženém podílu elektřiny a biometanu na hrubé konečné spotřebě energie v dopravě.